

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 2Co/94/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8614203069
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 03. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mariana Muránska
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2017:8614203069.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Mariany Muránskej a sudcov JUDr. Daniely Babinovej a Mgr. Miloša Koleka v spore žalobcu: EOS KSI Slovensko s. r. o., so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, zastúpeného TOMÁŠ KUŠNÍR, s. r. o., so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava proti žalovaným: 1. J. B., nar. XX. XX. XXXX, 2. P. B., nar. XX.XX.XXXX, obaja bytom Z. XXX/X, F., za účasti Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, Námestie legionárov 5, 080 01 Prešov, IČO: 42 176 778, zastúpeného JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, Sov. hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, o zaplatenie 11 359,40 Eur s prísl., o odvolaní strán proti rozsudku Okresného súdu Svidník zo dňa 28. 01. 2016, č. k. 7C/121/2014-127 jednohlasne takto

rozhodol:

Zrušuje rozsudok okrem výroku čiastočnom zastavení konania a v rozsahu zrušenia vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie konanie v časti o zaplatenie sumy 648 Eur zastavil. Žalovaným uložil povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu 5 653,85 Eur s prísl. do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol a vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Vykonaným dokazovaním zistil, že zmluva o spotrebiteľskom úvere, o ktorú žalobca opiera uplatnený nárok neobsahuje sumu, počet a termíny splátok istiny, úroky a iných poplatkov, preto od spotrebiteľa nemôže veriteľ požadovať úrok alebo poplatky, ktoré v zmluve nie sú uvedené. Konečná splatnosť úveru nastala vyhlásením mimoriadnej splatnosti dňa 06. 08. 2012 a nepremlčané vo všeobecnej 3-ročnej dobe boli splátky, ktorých splatnosť nastala od 01. 07. 2011 do 01. 07. 2017, teda 73 splátok, keďže žaloba bola podaná 02. 06. 2014. Istina jednej splátky je 77,45 Eur, preto uložil žalovaným zaplatiť žalobcovi sumu 5 653,85 Eur, ktorá pozostáva zo 73.splátok po 77,45 Eur. Pokiaľ ide o postúpenie pohľadávky, uviedol, že relevantné oznámenie postupcu dlžníkovi o postúpení pohľadávky bez ďalšieho zakladá aktívnu legitimáciu postupníka na vymáhanie postúpenej pohľadávky. Súd z takéhoto oznámenia vychádza bez toho, aby ako prejudiciálnu otázku skúmal existenciu a platnosť zmluvy o postúpení. Dlžník sa v takom prípade nemôže úspešne dovolať neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky alebo jej neexistencie. V prejednávanej veci bolo oznámenie Slovenskej W. o postúpení pohľadávky z 18. 07. 2012 doručené žalovaným najneskôr so žalobou dňa 24. 09. 2014. Toto oznámenie bez ďalšieho založilo aktívnu legitimáciu žalobcu na vymáhanie pohľadávky. Súd prvej inštancie ďalej poukázal na ust. § 92 ods. 8 Zákona o bankách. Z tohto ustanovenia a jeho výkladu vyplýva, že zákonodarca mienil upraviť postúpenie celého peňažného záväzku, nielen omeškaného, a odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu. Zo žiadneho právneho predpisu nevyplýva pre banku povinnosť vyhlásiť pred postúpením pohľadávky mimoriadnu splatnosť úveru a zdôraznil, že toto zákonné ustanovenie banke dovoľuje postúpenie ... ak ale nezakazuje postúpenie aj v iných prípadoch. Zákonodarca rozlišuje medzi slovným spojením peňažný záväzok použitý v prvej vete a omeškaný záväzok použitý v druhej vete. Zákonodarcovi nič nebránilo použiť slovné spojenie omeškaný peňažný záväzok aj v prvej vete a namiesto „zodpovedajúco tomuto peňažnému záväzku“ uviesť „zodpovedajúcu omeškanému peňažnému záväzku“, čím by jasne

vymedzil zámer upraviť postúpenie len splatnej pohľadávky. Keďže zákonodarca tak nepostupoval, je zrejmé, že jeho zámerom nebolo upravovať len postúpenie splatnej pohľadávky, ale celej pohľadávky z konkrétnej zmluvy, čomu zodpovedá slovné spojenie „tento peňažný záväzok“. Poukázal na druhú vetu tohto zákonného ustanovenia s tým, že ak by zákonodarca mal zámer upraviť len postúpenie splatnej pohľadávky, druhá veta by bola nadbytočná, pretože zaplatením omeškaného záväzku pred postúpením pohľadávky by už nebolo čo postupovať. Zákonodarca predpokladal, že súčasťou postúpenia môže byť aj splatná, aj nespliatná časť pohľadávky z jedného záväzkového vzťahu a zaplatením splatnej časti by už toto právo banka uplatniť nemohla. O trovách konania strán rozhodol podľa § 142 ods. 2 O. s. p..

2. Proti tomuto rozsudku podali včas odvolanie žalovaní v 1. a 2.rade, ako aj žalobca. Pokiaľ ide o odvolanie žalovaných v 1.a 2.rade tieto nesúhlasia s rozhodnutím súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým bolo žalobe vyhovené a v súvisiacom výroku o trovách konania strán. Poukazujú taktiež na ust. § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z.. Keďže žalobca nie je subjektom, ktorý predmetný úver poskytol, postúpenie pohľadávky bankou na žalobcu sa musí okrem § 524 a nasl. Občianskeho zákonníka a nasledujúcich Občianskeho zákonníka riadiť aj týmto zákonným ustanovením. Z výkladu § 92 ods. 8 vyplýva, že banka je oprávnená písomnou zmluvou postúpiť zodpovedajúcu časť svojej pohľadávky voči svojmu klientovi, ktorý je s platením v omeškaní nepretržite viac ako 90 kalendárnych dní alebo ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke presiahol dobu jeden rok. Zámer zákonodarcu umožniť postúpiť len pohľadávku, ktorej splatnosť už nastala, je obsiahnutý aj v dôvodovej správe k zákonu o bankách, a to vo vzťahu k § 92. Dôvodová správa argumentuje tým, že v tomto zákonnom ustanovení sa upravuje možnosť použiť inštitút postúpenia svojej pohľadávky zodpovedajúcej nesplácanému dlhu, a to aj osobe, ktorá nie je bankou. Ukončením úverového vzťahu formou vyhlásenia mimoriadnej splatnosti sa všetky splátky, ktorých splatnosť ešte nenastala, práve týmto úkonom stávajú splatnými a až po tomto úkone môže banka platne postúpiť celú svoju pohľadávku. Inak povedané, banka nemôže postúpiť nebanke tzv. živý úver, len pohľadávky z ukončeného úveru a zo živého úveru môže postúpiť len splatné splátky, teda len pohľadávku predstavujúcu tento záväzok klienta zodpovedajúci tejto pohľadávke banky. Podľa žalovaných odporuje zákonu pokiaľ banka, ktorá poskytla úver tento postúpi na subjekt, ktorý nie je bankou, ani poskytovateľom úverov napriek tomu, že ešte nenastala splatnosť celej pohľadávky. Subjekt, ktorý nesmie poskytovať úvery ich predsa nemôže vo vlastnej réžii ani spravovať. Opačným výkladom by postúpením pohľadávky, ktorá pozostáva zo splátok splatných v budúcnosti inkasná spoločnosť prevzala práva a povinnosti banky a vo vzťahu ku klientovi by pri správe tohto úveru vystupovala ako banka. Navyše podľa tohto zákonného ustanovenia môže byť postúpená pohľadávka iba po predchádzajúcej písomnej výzve dlžníka. Nestačí oznámiť postúpenie. V tejto súvislosti žalovaní poukázali aj na viaceré rozhodnutia ohľadom tejto problematiky pokiaľ ide o Krajský súd v Prešove. Navrhli preto rozsudok v napadnutej časti zrušiť a vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, alternatívne navrhli rozsudok v tomto výroku zmeniť, žalobu zamietnuť a priznať im náhradu trov celého konania.

3. Odvolanie žalobcu proti výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a o trovách konania bolo odôvodnené tým, že súd zistil, že zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje sumu, počet, termíny splátok istiny úrokov a iných poplatkov. V ďalšom sa zastáva názor, že nepremiľčanými splátkami vo všeobecnej 3-ročnej dobe sú splátky, ktorých splatnosť nastala od 01. 07. 2011 do 01. 07. 2017. Žalobca poukazuje na znenie § 4 zákona č. 258/2001 Z. z. v znení platnom v čase uzatvorenia zmluvy. Predmetná zmluva podľa jeho názoru spĺňa všetky náležitosti vyžadované zákonom o spotrebiteľských úveroch účinným ku dňu uzatvorenia zmluvy, a teda k 20. 07. 2007. Zákon o spotrebiteľských úveroch účinných v tom čase sankcionoval bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou iba taký spotrebiteľský úver, ktorý bol poskytnutý na základe zmluvy, ktorá neobsahovala RPMN. Vzhľadom na to, že RPMN je v zmluve uvedená v čl. I, považuje za nesporné, že predmetný spotrebiteľský úver nemožno posúdiť ako bezúročný a bez poplatkov. Žalobca v súvislosti s premlčaním poukazuje na to, že podaným návrhom si uplatnil nárok na zaplatenie nepremiľčaných splátok úveru, teda splátok úveru splatných od 01. 07. 2010 do 01. 07. 2017. Má za to, že na daný prípad súd nesprávne aplikoval ustanovenia Občianskeho zákonníka týkajúce sa premlčacej doby a na daný prípad je potrebné aplikovať ustanovenia Obchodného zákonníka, keďže ide o zmluvu o úvere, a teda absolútne obchodno-záväzkový vzťah aj napriek tomu, že jednou zo zmluvných strán je spotrebiteľ. Predmetná úverová zmluva totiž bola uzatvorená 20. 07. 2007, poukazuje na znenie § 52 - § 54 Občianskeho zákonníka platného v tom čase. Ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka sa vzťahovali len na kúpnu zmluvu, zmluvu o dielo a na iné zmluvy upravené v 8.časti Občianskeho zákonníka, ako aj na zmluvu podľa § 55 Občianskeho zákonníka. Zmluva o úvere však bola upravená v Obchodnom zákonníku. Má preto platiť všeobecná 4-ročná premlčacia doba a v

tomto zmysle právne posúdenie veci súdom prvej inštancie nebolo správne. Žalobca tak zastáva názor, že mu vznikol nárok na úhradu uplatnených splátok spolu s príslušným úrokom z omeškania z každej splátky odo dňa nasledujúceho po splatnosti každej splátky až do zaplatenia. Navrhol v napadnutom rozsahu rozsudok zmeniť tak, aby žalobe bolo vyhovené a uplatnil si náhradu trov konania.

4. Žalobca sa tiež vyjadril k podanému odvolaniu zo strany žalovaných, nesúhlasí s dôvodmi tohto odvolania a zdôrazňuje, že v konaní predložil relevantné oznámenie postupcu žalovaným o postúpení pohľadávky s podacím hárkom, ktorý bez ďalšieho zakladajú aktívnu legitimáciu postupníka na vymáhanie postúpenej pohľadávky. Súd má povinnosť z tohto oznámenia vychádzať bez toho, aby sa ako prejudiciálna otázka skúmala existencia a platnosť zmluvy o postúpení. Ďalej uvádza, že ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách nemožno spájať s aktívnou legitimáciou žalobcu ako postupníka pohľadávky. Účelom tohto ustanovenia je úprava výnimiek z bankového tajomstva a nehovorí o podmienkach platnosti postúpenia pohľadávok, ale iba o podmienkach, za splnenia ktorých nedochádza k porušeniu bankového tajomstva. Aj podľa dôvodovej správy bolo hlavným účelom predmetného ustanovenia prelomenie bankového tajomstva a nie obmedzenie možnosti postúpiť pohľadávku. Zo zákona nevyplýva, žeby podmienky uvedené v predmetnom ustanovení podmieňovali platnosť právneho úkonu postúpenia pohľadávky.

5. Odvolací súd preskúmal rozsudok v napadnutom rozsahu, a teda okrem výroku o čiastočnom zastavení konania v zmysle zásad vyjadrených v ust. § 379, § 380 a § 381 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) spolu s konaním, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP) a zistil, že nie sú dané podmienky pre potvrdenie, ani pre zmenu rozsudku, nakoľko tento je nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov, keď zároveň súd prvej inštancie sa nezaoberal všetkými právne významnými okolnosťami podstatnými pre správne rozhodnutie v predmetnej veci.

6. Ako je zrejmé z obsahu spisu, medzi právnym predchodcom žalobcu W. W.. O. a žalovanými bola dňa 20. 07. 2007 uzatvorená zmluva o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX. Na základe tejto zmluvy právny predchodca žalobcu poskytol žalovaným úver vo výške 280 000 Sk, išlo o spotrebný úver - bezúčelový, ktorý sa žalovaní zaviazali splácať v pravidelných mesačných splátkach od 01. 08. 2007 vo výške 4 026 Sk mesačne. V zmluve o úvere je uvedený počet splátok 120 s konečnou splatnosťou úveru dňom 01. 07. 2017, RPMN je daná rozsahom 13,59 %, úroková sadzba premenlivá, 11,75 %.

7. V tomto konaní žalobca uplatňuje splátky úveru splatné od 01. 07. 2010 do 01. 07. 2017 v počte 85 a celkovej výške 11 359,40 Eur.

8. Právny predchodca žalobcu W. W.. so sídlom v O. postúpila na základe zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 27. 06. 2012 aj pohľadávku vo vzťahu k záväzku žalovaných v 1.a 2.rade.

9. Je potrebné konštatovať, že zmluva uzatvorená medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanými v 1.a 2.rade má charakter spotrebiteľskej zmluvy, v dôsledku čoho je potrebné vo veci aplikovať ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Zásadnou otázkou, ktorú bolo potrebné v konaní vyriešiť je to, či boli splnené zákonné podmienky na postúpenie tzv. bankovej pohľadávky. Zákon o bankách totiž nad rámec pravidiel cesie v Občianskom zákonníku sprísňuje pravidlá pri postupovaní pohľadávok z bánk na iné subjekty. Dôvody by nemali byť pochybné, pretože banková činnosť a s ňou spojený vznik pohľadávok je predsa len na rozdiel od iného druhu podnikania špecifická najmä pokiaľ ide o dopady finančných produktov na ekonomiku.

10. Podľa § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách v znení platnom k 27. 06. 2012, ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškani so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou aj bez súhlasu klienta. Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu, vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol 1 rok. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať

postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka; banka alebo pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom.

11. Špecifické pôsobenie bánk, na ktoré dohliada centrálna banka opodstatňuje záver, že s bankovým úverom, ktorý nie je splatný, nemôže nakladať nebankový subjekt. Nesplatený úver od banky je produktom banky, na ktorý dopadá dohľad z centrálnej banky s prísne stanovenými pravidlami pre bankový sektor. Nebankový subjekt nie je oprávnený používať (akokoľvek) bankové oprávnenie a ani používať bankové úvery. Termín používať prirodzene zahŕňa aj zosplatenie úveru alebo určité zavŕšenie vzťahu vyplývajúceho zo zmluvných podmienok banky.

12. Postúpenie pohľadávky je pomerne bežným právnym úkonom. Pokiaľ sa však cesia týka bankovej pohľadávky z bankového produktu, osobitný predpis dopĺňa zákonné pravidlá pre platné postúpenie. Postúpiť tak možno bankovú pohľadávku v tej časti, ktorá je po splatnosti, iba po výzve na splnenie, výzva musí byť písomná, výzva musí byť zo strany banky a omeškanie trvá viac ako 90 dní.

13. Odvolací súd zdôrazňuje, že nemožno spochybníť právo banky postúpiť aj pohľadávku z celého úverového vzťahu, avšak pre takéto postúpenie je nevyhnutné pristúpiť v súlade so zákonom a obchodnými podmienkami k vyhláseniu predčasnej mimoriadnej splatnosti celého úveru. Vyhlásiť predčasnú splatnosť bankového úveru je však výlučným oprávnením banky, pričom toto oprávnenie môže banka realizovať ešte pred postúpením pohľadávky.

14. Žalobca v tomto konaní nepredložil dôkaz o tom, žeby banka úver zosplatenila riadnou a doručenou výzvou tak ako to predpokladá ust. § 565 Občianskeho zákonníka. Navyiac žalobca v konaní sám uvádza, že k vyhláseniu splatnosti poskytnutého úveru došlo až jeho písomnou výzvou z 18. 07. 2012, a teda až po postúpení pohľadávky samotným žalobcom a nie jeho právnym predchodcom (č. I. 24). V zmysle uvedeného sa tak javí, že je sporné, či žalobca mohol platne nadobudnúť pohľadávku, ktorá je predmetom daného konania, keď bez platného postúpenia záväzku niet na strane žalobcu dostatok aktívnej legitímácie uplatňovať bankovú pohľadávku.

15. Ako už bolo spomínané ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách sa sledovalo sprísnenie postúpenia cesie bankovej pohľadávky zo sféry osobitne regulovaných a dohliadaných bankových činností (bankových služieb) a umožniť dlžníkovi, ktorý porušil zmluvné podmienky, aby v primeranom čase vykonal nápravu a zotrval vo vzťahu s bankou, s ktorou dojednal finančnú službu („toto právo banka nemá, ak klient uhradil omeškaný peňažný záväzok ešte pred postúpením pohľadávky ...). Zákonné podmienky, akými sú napríklad postúpenie iba splatnej pohľadávky, písomná výzva, 90dňová lehota, možnosť postúpiť bankovú pohľadávku iba na vybrané subjekty nepodporuje záver, žeby hlavným cieľom sprísnenia cesie bankovej pohľadávky bola ochrana bankového tajomstva.

16. Zákonom č. 299/2016 Z. z. s účinnosťou od 01. 01. 2017 zákonodarca pristúpil k ďalšiemu sprísneniu postúpenia bankovej pohľadávky v spotrebiteľských veciach, a to k zúženiu okruhu subjektov, na ktoré je možno postúpiť bankovú pohľadávku (napr. splatenie vkladu do základného imania u postupníka najmenej 500 000 Eur, vylúčenie obchodníkov s oprávnením poskytovať spotrebiteľské úvery do 10 000 Eur a pod.) a iné.

17. Striktné podmienky postúpenia pohľadávky vo svojom súhrne opodstatňujú záver o zákaze postúpenia bankovej pohľadávky so súčasným stanoveným výnimiek z tohto zákazu a nepodporujú záver o možnosti odklonu od pravidla cesie bankovej pohľadávky v neprospech spotrebiteľa (viď tiež odkaz 72c v § 89 ods. 1 zákona o bankách).

18. Nedodržaním zákonných podmienok postúpenia bankovej pohľadávky v spotrebiteľských veciach sa takéto postúpenie dostáva do rozporu s dikciou zákona s priamym dopadom na platnosť právneho úkonu. Prezumpcia znalosti predpisov zverejnených v Zbierke zákonov pritom vylučujú dobromyseľnosť postupníka.

19. Keďže súd prvej inštancie pri rozhodovaní o veci nevychádzal z vyššie uvádzaných právnych záverov, odvolací súd rozsudok okrem výroku o čiastočnom zastavení konania zrušil postupom podľa §

389 ods. 1 písm. b), c) CSP a v rozsahu zrušenia vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie (§ 391 ods. 1 CSP) s tým, že v ďalšom konaní je potrebné o veci rozhodnúť na základe vyjadreného právneho názoru odvolacieho súdu a súd prvej inštancie zároveň rozhodne aj o trovách tohto odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).